

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

Hayvancılık yalnızca et ve süt üretmek değildir.

Hayvancılık; gıda güvenliğinin, kırsal ekonominin, çiftçinin gelirinin ve Ülkenin stratejik üretim kapasitesinin temel unsurlarından biridir.

Ancak hayvan varlığını hastalıklardan koruyamıyorsanız üretiminizi de koruyamazsınız.

Şap, brusella, tüberküloz, koyun-keçi vebası ve diğer bulaşıcı hayvan hastalıkları yalnızca yetiştiricinin ahırındaki birkaç hayvanın problemi değildir. Bir salgın başladığında köyü, ilçeyi, bölgeyi; ardından et ve süt arzını, fiyatları ve nihayetinde tüketiciyi etkiler.

Bir yetiştirici yıllarca emek vererek büyüttüğü hayvanını hastalık nedeniyle kaybettiğinde yalnızca bir hayvan kaybetmez.

Sermayesini kaybeder.

Üretim kapasitesini kaybeder.

Bazen bütün geçim kaynağını kaybeder.

Bu nedenle veteriner hizmetleri masa başında yürütülebilecek tali bir kamu hizmeti değildir.

Sahada yeterli veteriner hekim yoksa, aşılama zamanında yapılamıyorsa, laboratuvar teşhis kapasitesi yetersizse, hayvan hareketleri gerektiği gibi denetlenmiyorsa ve yetiştirici salgını bildirmekten ekonomik zarar göreceği korkusuyla kaçınıyorsa mücadelede açık oluşur.

Türkiye'nin hayvancılık politikasının en temel unsurlarından biri güçlü bir veteriner sağlık sistemi olmak zorundadır.

İthalat yaparak hayvan sayısını artırabilirsiniz.

Ancak biyogüvenliği sağlayamazsanız ithal ettiğiniz hayvanı da yerli sürüyü de riske atarsınız.

Bu bağlamda;

- 1) Türkiye genelinde kamu bünyesinde aktif olarak görev yapan veteriner hekim sayısı kaçtır?
- 2) Tarım ve Orman Bakanlığı taşra teşkilatlarında görev yapan veteriner hekim sayısı kaçtır?
- 3) Kaç ilçede veteriner hekim ihtiyacı bulunmaktadır?
- 4) Bir veteriner hekime ortalama kaç büyükbaş ve küçükbaş hayvan düşmektedir?
- 5) Veteriner hekim başına düşen hayvan sayısının en yüksek olduğu ilk 20 il hangileridir?
- 6) Bakanlığınızın yeterli gördüğü veteriner hekim/hayvan oranı nedir?
- 7) 2026 yılında kaç yeni veteriner hekim istihdam edilmiştir?
- 8) 2027 yılı için planlanan veteriner hekim alımı kaç kişidir?

- 9) Köylerde düzenli veteriner sağlık hizmetine erişemeyen yetiştirici sayısına ilişkin çalışma bulunmakta mıdır?
- 10) Mobil veteriner sağlık ekiplerinin sayısı kaçtır?
- 11) Türkiye genelinde 24 saat hizmet verebilen kamu veteriner müdahale birimi sayısı kaçtır?
- 12) Acil vakalarda kamu veteriner hekiminin yetiştiriciye ortalama ulaşma süresi ölçülmekte midir?
- 13) 2023, 2024, 2025 ve 2026 yıllarında tespit edilen şap hastalığı vakası sayısı kaçtır?
- 14) Bu vakaların illere göre dağılımı nedir?
- 15) Şap nedeniyle karantinaya alınan işletme sayısı kaçtır?
- 16) Hayvan hareketlerinin kısıtlandığı bölge sayısı kaçtır?
- 17) Şap hastalığı nedeniyle itlaf edilen veya ölen hayvan sayısı kaçtır?
- 18) Hastalık nedeniyle yetiştiricilere ödenen toplam tazminat ne kadardır?
- 19) Tazminatların piyasa değerini tam olarak karşılayıp karşılamadığı düzenli biçimde kontrol edilmekte midir?
- 20) Tazminat ödemelerinin ortalama sonuçlanma süresi kaç gündür?
- 21) Brusella vakalarının son beş yıldaki seyri nasıldır?
- 22) Sığır tüberkülozu tespit edilen işletme sayısı kaçtır?
- 23) Koyun-keçi vebası vakalarının sayısı kaçtır?
- 24) Zoonotik hastalıkların insan sağlığına geçiş riskine ilişkin Sağlık Bakanlığıyla ortak izleme sistemi bulunmakta mıdır?
- 25) Türkiye genelinde büyükbaş hayvanların şap aşılama oranı nedir?
- 26) Küçükbaş hayvanlarda aşılama oranı nedir?
- 27) Zorunlu aşı programına rağmen aşılamanamayan hayvan sayısı kaçtır?
- 28) Aşılanmanın yapılamamasının temel nedenleri nelerdir?
- 29) Aşı tedarikinde gecikme veya yetersizlik yaşanan il olmuş mudur?
- 30) Türkiye'nin hayvan aşılarında yerli üretim oranı nedir?
- 31) İthal edilen veteriner aşıları için 2025 ve 2026 yıllarında ne kadar döviz ödenmiştir?
- 32) Hayvan aşılarında tam yerli üretime geçiş için hedef tarih var mıdır?
- 33) Veteriner kontrol ve araştırma enstitülerinin toplam laboratuvar kapasitesi yeterli midir?
- 34) Türkiye genelinde kaç veteriner teşhis laboratuvarı bulunmaktadır?
- 35) Numunenin laboratuvara ulaşmasından kesin sonucun alınmasına kadar geçen ortalama süre nedir?
- 36) Salgın hastalık şüphesinde aynı gün sonuç verebilecek hızlı teşhis kapasitesi bütün bölgelerde mevcut mudur?
- 37) Veteriner laboratuvarlarında personel veya cihaz eksikliği bulunan merkez sayısı kaçtır?
- 38) Bakanlığınızın 2026 yılı kontrol ve danışmanlık hizmet tarifesinde veteriner teşhis ve kontrol hizmetlerine ilişkin çeşitli ücretler bulunmaktadır. Kamu yararı gerektiren salgın hastalık kontrollerinde yetiştiricinin herhangi bir mali yük altında kalmaması garanti edilmekte midir?
- 39) Hayvan hastalığı bildiriminde bulunan yetiştiricinin ekonomik kayıp korkusu yaşamaması için tam zarar karşılama modeli uygulanacak mıdır?
- 40) Hastalık gizlediği tespit edilen işletme sayısı kaçtır?
- 41) Yetiştiricinin hastalık bildiriminden kaçınmasının temel nedenlerine ilişkin çalışma yapılmış mıdır?
- 42) Canlı hayvan pazarlarının veteriner sağlık denetimleri hangi sıklıkla yapılmaktadır?
- 43) 2026 yılında sağlık şartlarına aykırılık nedeniyle kapatılan hayvan pazarı sayısı kaçtır?
- 44) Hayvan nakil araçlarının dezenfeksiyonu hangi sistemle denetlenmektedir?
- 45) Hayvan nakillerinde sahte veya usulsüz sağlık belgesi tespit edilen vaka sayısı kaçtır?
- 46) Türkiye'ye ithal edilen canlı hayvanların giriş öncesi ve sonrası karantina kontrolleri hangi süreyle yapılmaktadır?
- 47) İthal hayvanlarda bulaşıcı hastalık tespit edilen sevkiyat sayısı son beş yılda kaçtır?
- 48) Hastalık tespit edilen ithal hayvanların yerli sürülerle temas etmesini kesin biçimde engelleyen mekanizma nedir?

- 49) İthalat yapılan ülkelerde salgın başladığında sevkiyatların otomatik olarak durdurulmasını sağlayan risk sistemi bulunmakta mıdır?
- 50) Kaçak hayvan girişinin hayvan hastalıklarının yayılmasına etkisine ilişkin değerlendirme yapılmakta mıdır?
- 51) Küpesi veya kayıt bilgisi bulunmayan hayvan sayısı 2026 denetimlerinde kaç olarak tespit edilmiştir?
- 52) Hayvanların doğumdan kesime kadar elektronik olarak izlenebileceği sistemin kapsamı genişletilecek midir?
- 53) Hayvan hareketlerinin gerçek zamanlı izlenmesi için elektronik kulak küpesi veya benzeri teknolojilerin zorunlu hâle getirilmesi planlanmakta mıdır?
- 54) Hayvan hastalıkları nedeniyle yıllık toplam ekonomik kayba ilişkin Bakanlığınızın tahmini nedir?
- 55) Salgınların süt ve et üretimi üzerindeki toplam etkisi hesaplanmakta mıdır?
- 56) Hastalıklardan arılık belgesi bulunan işletmelerin sayısı kaçtır?
- 57) Hastalıktan ari işletmelerin toplam hayvancılık işletmeleri içerisindeki oranı nedir?
- 58) Bu oranın 2030 yılına kadar hangi seviyeye yükseltilmesi hedeflenmektedir?
- 59) Türkiye'nin bölgeler bazında hastalıktan ari alanlar oluşturmaya yönelik somut takvim nedir?
- 60) Hayvan hastalıklarının ortaya çıkmasından sonra karantina uygulayan değil, hastalığın sürüye hiç ulaşmasını engelleyen güçlü bir Ulusal Hayvan Sağlığı ve Biyogüvenlik Sistemi hangi tarihte kurulacaktır?